

Deklaracja Nr 4/26
Sejmiku Województwa Małopolskiego
z dnia 23 lutego 2026 r.

o uczczeniu księdza podpułkownika Józefa Jońca, Małopolanina, żołnierza I i II wojny światowej w związku z przypadającą 70 rocznicą śmierci.

Sejmik Województwa Małopolskiego deklaruje włączenie się w organizację regionalnych obchodów upamiętniającą ks. Józefa Joncę poprzez organizowanie m. in. konkursów dla młodzieży, wystaw czy wsparcia lokalnych uroczystości.

Uzasadnienie

Józef Joniec urodził się w Sowlinach na Limanowszczyźnie, w rodzinie rolników Wojciecha i Agaty z Rysiów 11 marca 1900 roku. Miał trójkę rodzeństwa: brata Jana i siostry Anielę i Józefę. Z domu rodzinnego wyniósł wychowanie głęboko religijne i patriotyczne. Był harcerzem. Ukończył czteroletnią szkołę powszechną w Limanowej w 1911 roku. Następnie uczęszczał do Gimnazjum im. Jana Długosza w Nowym Sączu^{[1][2]}.

Po wybuchu I wojny światowej, podczas bitwy pod Limanową w dniach 2–12 grudnia 1914 przebywał w rodzinnym domu w Sowlinach. W 1916 roku przerwał naukę w gimnazjum i zaciągnął się do Legionów Polskich. Został przydzielony do II Brygady Karpackiej. W lipcu 1916 roku brał udział w bitwie pod Kostuchnowką na Wołyniu oraz w walkach nad Stochodem. W lipcu 1917 II Brygada weszła w skład Polskiego Korpusu Posiłkowego. Joniec należał do pułku kawalerii pod dowództwem mjr. Juliusza Ostoi-Zagórskiego, stacjonującego w Stryju na Bukowinie. Po podpisaniu traktatu brzeskiego w 1918 roku był wraz z innymi żołnierzami internowany na Węgrzech.

Podczas urlopu 31 października 1918 roku kpr. Joniec wraz z por. Winiarskim i kpt. Jakubowskim zajęli posterunek austriackiej żandarmerii w Limanowej oraz rozbroili załogę obozu jenieckiego w rafinerii w Sowlinach. W 1919 brał udział w walkach w Galicji Wschodniej, za co został odznaczony Krzyżem Walecznych. Po powrocie z Lwowa kończy naukę w Prywatnym Gimnazjum im. St. Jaworskiego w Krakowie.

Po wybuchu wojny polsko-bolszewickiej Joniec zgłosił się do Wojska Polskiego 13 lipca 1920 roku. W stopniu wachmistrza 9 Pułku Ułanów Małopolskich wziął udział w bitwie pod Komarowem 31 sierpnia 1920 roku. Po wojnie 1 czerwca 1921 roku zdał maturę i jesienią 1921 roku wstąpił do diecezjalnego seminarium duchownego w Krakowie.

Po ukończeniu studiów filozoficzno-teologicznych przyjął święcenia kapłańskie z rąk bpa Adama Stefana Sapiehy 19 września 1925 roku. Mszę prymicyjną odprawił w kościele pw. Matki Boskiej Bolesnej w Limanowej 20 września 1925 roku. W latach 1925–1930 ks. Joniec był wikariuszem w Parafii Przenajświętszej Trójcy w Czarnym

Dunajcu, w latach 1930–1940 proboszczem w Balinie w Parafii Chrystusa Króla, gdzie wraz z parafianami wybudował kościół i założył cmentarz.

W styczniu 1940 ks. Joniec opuścił Balin i udał się do Szczawnicy, skąd przez Słowację dostał się na Węgry. Przez jakiś czas był kapłanem w obozach internowanych w Mád i Békés.

W czerwcu 1940 przez Jugosławię, Grecję, Turcję i Syrię przedostał się do Palestyny. Został głównym kapłanem Brygady Strzelców Karpackich, organizując dla żołnierzy polskich duszpasterstwo i intensywne poznawanie sanktuariów Ziemi Świętej. W tym okresie Polacy wybudowali nowy Dom Polski, odnowili III stację Drogi Krzyżowej na Via Dolorosa i ufundowali msze wieczyste za poległych żołnierzy. Jesienią wraz z brygadą ks. Joniec przenosi się do Egiptu. Polacy kończą budowę linii obronnej wokół portu w Aleksandrii. Po przeorganizowaniu na styl brytyjski brygada przyjmuje nazwę Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich (ang. *Polish Independent Carpathian Rifle Brigade*). Polska brygada zostaje przeniesiona do twierdzy Tobruk. Jako kapłan ks. Joniec odprawiał dla wojska msze święte. Powstałe wówczas kazania zostały wydane drukiem w Jerozolimie w 1942 roku. Oprócz bitwy o Tobruk polscy żołnierze biorą również udział w bitwie pod Gazalą. Ks. Joniec chował zabitych żołnierzy na Cmentarzu Wojennym w Tobruku.

Pod koniec 1942 roku brygada przeniesiona zostaje do Iraku. Ks. Joniec zostaje naczelnym kapłanem 3. Dywizji Strzelców Karpackich w Mosulu. W czerwcu 1943 roku utworzono 1 Korpus Polski pod dowództwem gen. Władysława Andersa. Ks. Joniec bierze udział jako kapłan w kampanii włoskiej. Podczas walk o Monte Cassino pracował jako pomocnik sanitariuszy, z narażeniem życia pomagając żołnierzom, za co został uhonorowany Krzyżem Walecznych. W 1945 roku wziął udział w gaszeniu pożaru Bazyliki w Loreto. Z inicjatywy ks. Jońca powstaje Pomnik 3. Dywizji Strzelców Karpackich na wzgórzu 593, odsłonięty 18 lipca 1945 roku. W 1946 roku ks. Joniec wraz z żołnierzami trafił do Wielkiej Brytanii, gdzie nadal pełnił obowiązki duszpasterza wojskowego. Po rozwiązaniu 3. Dywizji w 1947 roku zdecydowała się na powrót do Polski. Przybył do Gdyni w stopniu podpułkownika 13 czerwca 1948 roku.

We wrześniu 1948 roku objął probostwo w Woli Justowskiej, gdzie wraz z parafianami pracował przy odnowie przeniesionego z Komorowic drewnianego kościoła. W 1951 został proboszczem i dziekanem w Oświęcimiu. Był szykanowany i przesłuchiwany przez UB. We wrześniu 1955 roku, po jednym z przesłuchań został sparaliżowany i zapadł na amnezję. Zmarł w Oświęcimiu 21 grudnia 1956 roku. Został pochowany w kaplicy cmentarnej w Oświęcimiu 24 grudnia 1956 roku.

Otrzymują:

- Gminy i Powiaty Województwa Małopolskiego.